

बालकं त्वङुलीये स्याद् बर्हिष्टे वलयेऽपि च ।
 व्युत्थानं प्रतिकूलत्वे स्वातन्त्र्यकरणेऽपि च ॥ ३१ ॥
 व्यसनं शक्तिविपदोदैवानिष्टफलेऽहसि ।
 पैशुन्यादौ च कोपोत्थे मृगयादौ च कामजे ॥ ३२ ॥
 विधानं हस्तिकबले प्रेरणेऽभ्यर्चने धने ।
 वेतने चाप्युपाये च प्रकारे वैरकर्मणि ॥ ३३ ॥
 वेष्ठने मकुटोष्णीषौ शकले खण्डवलकले ।
 शाल्कं पङ्कजे कन्दे जले शमलमध्यघे ॥ ३४ ॥
 शासनं निप्रहे लेख्ये वेदवाक्येषु कर्मणि ।
 वाङ्नियोगे प्रहरणे शास्त्रे ग्रामे च निष्करे ॥ ३५ ॥
 साधनं शेफास धने सिद्धधुपायनिवृत्तिषु ।
 मारणे मृतसंस्कारे दापनेऽनुगमे गमे ॥ ३६ ॥
 सेनाङ्गे यातनायाञ्च सेवनं स्थूतिसेवयोः ।
 मृत्यौ समाप्तौ संस्थानं सन्निवेशे चतुष्पथे ॥ ३७ ॥
 मणौ शीधौ शीधुपाने सरकं मद्यभाजने ।
 सामर्थ्ये शक्तिसम्बन्धौ हृदयं तु मनस्यपि ॥ ३८ ॥
 हिरण्यं काञ्चने वित्ते मानभेदेऽप्यकुप्यके ।
 हरणं करणे नृते चापेनान्याञ्चवारणे ॥ ३९ ॥
 हृतौ कथितशीताप्सु पणने यौतकादिके ॥ ३९ ॥

इति भगवता यादवप्रकाशेन विरचितायां वैजयन्त्यां
 ऋक्षरकाण्डे नपुंसकलिङ्गाध्यायः ॥ ३ ॥

अर्थवलिङ्गाध्यायः ॥ ४ ॥

अधमौ गर्हितन्यूनावभीकौ निर्भयाभिकौ ।
 प्रत्यन्तेऽधिकृतेऽध्यक्षमखिलं गर्ह्यकृतस्योः ॥ १ ॥
 आविद्धौ क्षिपकुटिलावाहतौ सादराचितौ ।
 विपन्नप्राप्नावापन्नावाभीलौ कष्टभीषणौ ॥ २ ॥
 आल्कुतौ स्नातकस्नातावाहतं गुणिते हते ।
 आयस्तः कुपिते क्षिपे क्लेशिते तेजितेऽपि च ॥ ३ ॥
 इरिणं तूषरस्थाने भूमारे च निराश्रये ।
 उदारो महति रुयाते दक्षिणे दानशौण्डके ॥ ४ ॥
 उद्भृतं भुक्तनिर्मुक्ते तुलिते चाप्यथोच्छ्रितम् ।
 वृद्धे तुङ्गे समुत्पन्नेऽप्युदितौ कथितोदगतौ ॥ ५ ॥
 उदूढा वृद्धपृथुलावृत्तमौ प्रवरान्तिमौ ।
 महत्युदात्त उच्चोक्तेऽप्युपोढो निकटोदयोः ॥ ६ ॥
 अभ्यस्तेऽप्युचितं न्यायेऽप्युषितं स्थितदग्धयोः ।
 उत्तालो हृत उत्तानेऽप्युत्कटो मत्त उद्धर्ते ॥ ७ ॥
 करालो दन्तुरे तुङ्गे विशाले विकृतेऽपि च ।
 कर्कशः प्रखररस्पर्शे निर्दये साहसिन्यपि ॥ ८ ॥
 द्वौ कनिष्ठकनीयांसौ यून्यत्यलपेऽनुजेऽपि च ।
 क्षुल्लका नीचनिःस्वाल्पाः कलितो ज्ञातवद्योः ॥ ९ ॥
 कलमाषौ कृष्णमिश्रौ च कुहकोऽपीर्यया युते ।
 द्वेत्रियं दुष्प्रतीकारे व्याधौ द्वेत्रोदभवे तृणे ॥ १० ॥
 देहान्तरचिकित्सार्हे गरले पारदारिके ।
 चतुरौ दक्षधीमन्तौ जघन्योऽन्त्यकुपृष्ठोः ॥ ११ ॥
 जरठः कठिने जीर्णे तलिनो विरलाल्पयोः ।
 पशुः कालेऽपि निःशृङ्गो नरोऽश्मशुश्र तूरौ ॥ १२ ॥
 दुविधो निर्धने नीचे निहतो न्यकस्वरे हते ।
 निर्ग्रन्थः श्रमणे निःस्वे निरस्तस्तु निराकृते ॥ १३ ॥
 निष्ठयते प्रास्तवान्ते च वचने च द्रुतोदिते ।
 निवातो दृढसञ्चाहे निर्वातेऽप्याश्रयेऽपि च ॥ १४ ॥
 निर्दयः परदोषोक्तिपरे निष्ठुरभाषिणि ।
 प्रणायोऽसम्मतेऽपि स्यादनभिष्वङ्गवत्यपि ॥ १५ ॥

प्रतीतो भूषिते ख्याते ज्ञाते प्रत्ययिते वुधे ।
 प्रार्थितं त्वभियुक्ते स्यान्निहिते याचितेऽपि च ॥ १६ ॥
 पिण्डलः स्थूलजड्बे च गणनाकुशलेऽपि च ।
 प्रतीक्ष्यौ प्रतिपाल्याच्यौ प्रथमौ प्रवरादिमौ ॥ १७ ॥
 प्रहतौ क्षुण्णव्युत्पन्नौ प्रयतौ पूतसंस्कृतौ ।
 सव्यायत्तौ प्रसव्यौ द्वौ प्रवृद्धौ प्रसृतैधितौ ॥ १८ ॥
 पिण्डतौ घनसङ्घचातौ प्रसिद्धौ ख्यातभूषितौ ।
 पेशलौ चारुचतुरौ पूर्णशेष्ट्रौ तु पुष्कलौ ॥ १९ ॥
 मिश्रास्त्रिग्धौ च परुषौ प्रगाढो गहने हटे ।
 पामरोऽपरदेऽज्ञे च बालशो बालमूर्खयोः ॥ २० ॥
 बीभत्सौ क्रूरविकृतौ बहलौ सान्द्रपुष्कलौ ।
 बन्धुरौ नम्रसुन्दरौ भद्रुरौ वक्रनश्वरौ ॥ २१ ॥
 भावितौ लब्धवासितौ भुजिष्यौ स्वैरिकिङ्करौ ।
 मधुरौ स्वादुमुन्दरौ मूर्च्छितौ मूढसोच्छ्रयौ ॥ २२ ॥
 विधुतौ त्यक्तकम्पितौ विदितौ ज्ञानसंश्रुतौ ।
 विलीनौ लीनविद्रुतौ वेङ्गितौ धूतकुञ्चितौ ॥ २३ ॥
 विगतौ वीतनिस्पृहौ विविक्तौ शुद्धनिर्जनौ ।
 विवरणौ मूर्खदुर्वर्णौ व्यायतो व्याप्ते हटे ॥ २४ ॥
 विकृतौ रागिदूरूपौ विशदो धवले शुचौ ।
 वल्लभौ दयिताध्यक्षौ वरिष्ठोऽतिवरेऽत्युरौ ॥ २५ ॥
 पृथौ कराले विकटो विसृतं विगते तते ।
 वदान्यो वल्गुवाग्दात्रोर्वीयान् सत्तमेऽत्युरौ ॥ २६ ॥
 विवशस्त्वस्वतन्त्रात्माप्यरिष्टेन च दुष्टधीः ।
 विधुरः पत्न्यपेते स्यात् क्षिष्ठविश्लिष्ठयोरपि ॥ २७ ॥
 संस्कृतं लक्षणोपेते कृत्रिमे निर्मलीकृते ।
 मिश्रीकृते च संसृष्टं शुद्धे च वमनादिभिः ॥ २८ ॥
 साधीयोऽनुमतेऽत्यर्थं सत्तमे शोभनेऽपि च ।
 तथ्यपद्यार्थवाक्येऽपि सूनृतोऽथ क्षमे हिते ॥ २९ ॥
 सम्बद्धेऽपि समर्थः स्यात् स्तिमितं स्तम्भवत्यपि ॥ २९ ॥

इति भगवता यादवप्रकाशेन विरचितायां वैजयन्त्यां
 त्यक्षरकाण्डे अर्थविज्ञाध्यायः ॥ ४ ॥

नानालिङ्गाध्यायः ॥ ५ ॥

गुणाद्यर्थेऽर्थतिलिङ्गत्वमिहाप्यूहं स्वयं कचित् ।
 अन्तरः परिधानीये बाह्ये स्वीयेऽन्तरात्मनि ॥ १ ॥
 कली तु मध्येऽवकाशे च तादर्थेऽवसरेऽवधौ ।
 विशेषविवरान्तिधिष्ववसानविनार्थयोः ॥ २ ॥
 अक्षरोऽसौ हरौ धातर्यक्षरं प्रणवे विधौ ।
 धर्मे वर्णे तपःक्रत्वोः खे मोक्षे मूलकारणे ॥ ३ ॥
 अनन्तो नागराद्विष्णुरनन्तं खनिरन्तयोः ।
 अनन्ता पूर्णिमा दूर्बा यवापः शारिबा मही ॥ ४ ॥
 अर्जुनः पाण्डवे पाण्डौ मातुरेकसुते दुमे ।
 नेत्रोरो चाज्ञन तु तृणे हेम्न्यर्जुनी गवि ॥ ५ ॥
 विषारुणारुणं ताम्रमरुणः सूर्यसारथौ ।
 अठयक्तराने शशिजे सन्ध्याभे लोहिते रंवौ ॥ ६ ॥
 अमृतं व्योम्निं देवान्ने यज्ञशेषे रसायने ।
 अयाचिते जले जग्धौ मोक्षेऽन्ने हेम्नि गोरसे ॥ ७ ॥
 कलीबो ना त्वमरे ष्ट्री तु गुल्म्यां मद्यभिश्ययोः ।
 आमलक्यां हरीतक्यां त्रिषु तु स्बादुनित्ययोः ॥ ८ ॥
 अरिष्ठो वायसे निम्बे गोरसे निरुपद्रवे ।
 कली तु वर्णे मृत्युचिह्ने मध्ये ताम्रे शुभेऽशुभे ॥ ९ ॥
 अङ्गजो ना सुतेऽनङ्गे कली रोगे रुधिरेऽपि च ।
 न ना कवाटे कली लोहे सोमे स्यादररः पुमान् ॥ १० ॥
 लाजेऽवभ्योषमभ्योषाः साज्याम्भःपेयसक्तवः ।
 कृकलासेऽण्डजो मत्स्ये खरे कम्सूरिकाऽण्डजा ॥ ११ ॥
 अविषो निर्विषेऽम्मोधावविषो दिवि पुंसि वा ।
 अपानो देहजो वायुरपानं वृषणे गुदे ॥ १२ ॥
 प्रधानेऽव्यक्तमव्यक्तो ब्रह्मण्यस्पष्टमूर्खयोः ।
 अमरेन्द्रपुरी स्थूणा गुड्ढची चामराः सुराः ॥ १३ ॥
 कल्यक्षतं तण्डुले धान्ये न ना लाजेषु ना यवे ।
 अजिरं जर्जरे कामे विषयाङ्गेऽद्रुते ॥ १४ ॥
 अलसौ पादरुद्भमन्दावण्डीरौ शक्तपूरुपौ ।
 विद्युत्पद्योरक्षयशनिरनीकोऽस्त्री चमूयुधोः ॥ १५ ॥